

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра криміналістики

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Історія судової експертизи в Україні»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Харків – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Історія судової експертизи в Україні» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 20 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України;

Демидова Євгенія Євгеніївна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри криміналістики;

Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри криміналістики;

Яремчук Вікторія Олегівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, кафедри
асистентка кафедри криміналістики;

Колеснікова Інна Анатоліївна, кандидатка юридичних наук, асистентка
кафедри криміналістики;

Латиш Катерина Володимирівна, кандидатка юридичних наук, асистентка
кафедри криміналістики

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 7 від 16 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Історія судової експертизи в Україні
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Демидова Євгенія Євгеніївна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри криміналістики
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	ye.ye.demydova@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Історія судової експертизи в Україні
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри криміналістики.
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	n.v.pavlyuk@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Історія судової експертизи в Україні
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Яремчук Вікторія Олегівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри криміналістики.
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	v.o.yaremchuk@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Історія судової експертизи в Україні
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента

Викладач	Колеснікова Інна Анатоліївна, кандидатка юридичних наук, асистентка кафедри криміналістики.
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	i.a.kolesnikova@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Історія судової експертизи в Україні
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Латиш Катерина Володимирівна, кандидатка юридичних наук, асистентка кафедри криміналістики.
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	k.v.latysh@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність історичних витоків судової експертизи та використання спеціальних знань на території України, розглядаються етапи становлення і розвитку. Аналізується зв'язок судової експертизи і криміналістики. Приділяється увага історії становлення окремих напрямків судової експертизи, можливостей застосування їх сучасних функцій у юридичній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – поглиблення й конкретизація знань з історії зародження, та основних періодах становлення судової експертизи в Україні, формуванні уявлень про загальні закономірності та характерні особливості виникнення та розвитку окремих класів та видів судової експертизи, історії будівництва правової бази застосування спеціальних знань

у судочинстві, засвоєння основних тенденцій та концепцій наукової думки від найдавніших часів до наших днів, що сприятиме орієнтації у даній галузі знань, формуванню професійного мислення, вдосконаленню навичок щодо здатності розв'язання складних задач та самостійного прийняття рішень, якісній підготовці фахівця до майбутньої професійної діяльності.

Завдання:

- формування розуміння сутності історичних передумов виникнення судової експертизи в Україні;
- створення уявлень щодо закономірностей етапів становлення судової експертизи в Україні;
- забезпечення знанням з питань особливостей розвитку галузей судово-експертної діяльності в Україні;
- розкриття основних персоналій у галузі судової експертизи, їх досягнень, ідей засновників напрямків і шкіл судової експертизи в Україні;
- формування розуміння історичного розвитку правових засад судової експертизи та інших форм застосування спеціальних знань у судочинстві;
- оволодіння базовим понятійно-категоріальним апаратом, забезпечення вміння вільно оперувати ним;
- формування навичок аналізу джерел українського права, спираючись на принцип історизму та наукові методи пізнання;
- розвиток професійного стилю мислення, спрямованого на здатність рефлексивного аналізу вихідної ситуації, зіставлення та оцінки інформації, прийняття правильного рішення.
- розвиток навичок аналізувати генезис правових норм, що регулюють застосування спеціальних знань у судочинстві;
- формування умінь та навичок оформлення матеріалів для призначення окремих видів судових експертиз;
- набуття знань та практичних навичок щодо особливостей залучення спеціалістів до кримінального провадження.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави та права України», «Конституційне право», «Логіка», «Мова української юриспруденції», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криміналістика».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство»; «Судово-експертні установи в Україні»; «Міжнародний досвід та співробітництво в сфері судово-експертної діяльності»; «Дослідження документів»; «Дослідження зброї».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Демонструвати навички здійснення аналізу явищ та процесів історичного розвитку судової експертизи.

РН НД 2. Оцінювати та прогнозувати сучасний стан та перспективні напрямки розвитку судової експертизи в Україні.

РН НД 3. Розкривати взаємозв'язок судової експертизи і криміналістики.

РН НД 4. Аналізувати проблемні питання сучасної теорії і практики судової експертизи.

РН НД 5. Розкривати сутність спеціальних знань, дискутувати з питань стосовно історії їх зародження та розвитку.

РН НД 6. Демонструвати здатність до перевірки гіпотез за допомогою використання знань у галузі судової експертизи.

РН НД 7. Демонструвати вміння встановлювати причинно-наслідкові

взаємозв'язки та робити коректні висновки, використовуючи різні інформаційні джерела, які стосуються історичних аспектів та сучасних питань призначення та проведення судової експертизи.

РН НД 8. Демонструвати знання генезису нормативно-правових засад, що регулюють застосування спеціальних знань у сучасному судочинстві України.

РН НД 9. Демонструвати здатність правильно використовувати на практиці набуті теоретичні знання та норми чинного законодавства щодо призначення та проведення окремих видів судових експертиз.

РН НД 10. Визначати механізм ефективного вирішення проблемної ситуації, аргументуючи свою думку шляхом застосування норм законодавства про судову експертизу.

РН НД 11. Інтегрувати знання історичних витоків та розвитку судової експертизи в Україні; історичних підстав формування законодавства України про судову експертизу та здатність до уточнення і розширення цих знань шляхом самостійного опанування наукових джерел, проведення наукових досліджень.

РН НД 12. Демонструвати навички володіння інформаційними і комунікаційними технологіями та їх використання для здобуття сучасних знань.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Історія виникнення спеціальних знань.	Історія виникнення спеціальних знань.	8
2	Генезис та взаємозв'язок судової експертизи і криміналістики.	Генезис та взаємозв'язок судової експертизи і криміналістики	8
3	Історія судово-експертних установ в	Історія судово-експертних установ в Україні	8

	Україні		
4	Історія використання обізнаних осіб у кримінальному судочинстві України.	Історія використання обізнаних осіб у кримінальному судочинстві України.	8
5	Експертиза документів - один із перших напрямів судової експертизи.	Експертиза документів - один із перших напрямів судової експертизи.	8
6	Виникнення і розвиток судового почеркознавства в Україні.	Виникнення і розвиток судового почеркознавства в Україні.	8
7	Зародження та розвиток судово-дактилоскопічної експертизи в Україні	Зародження та розвиток судово-дактилоскопічної експертизи в Україні	8
8	Витоки судово-хімічних методів дослідження в Україні.	Витоки судово-хімічних методів дослідження в Україні.	8
9	Історія виникнення і розвитку судово-балістичної експертизи.	Історія виникнення і розвитку судово-балістичної експертизи.	8
10	Становлення та розвиток судово-трасологічної експертизи в Україні.	Становлення та розвиток судово-трасологічної експертизи в Україні	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Історія використання обізнаних осіб у кримінальному судочинстві України.	Історія використання обізнаних осіб у кримінальному судочинстві України.	110
2	Експертиза документів - один із перших напрямів судової експертизи.	Експертиза документів - один із перших напрямів судової експертизи.	
3	Історія виникнення і розвитку судово-балістичної експертизи.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
 - вивчення конспектів лекцій;
 - робота в інформаційних системах та мережах;
 - підготовка до проведення ділової гри, дискусії;
 - доповнення конспектів лекцій матеріалами з рекомендованих літературних джерел;
 - підготовка до практичних занять;
 - опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
 - складання проєктів процесуальних документів;
 - підготовка лабораторних робіт;
 - оформлення лабораторних робіт;
 - підготовка домашніх завдань, у відповідності до навчального плану;
 - вивчення та конспектування додаткових літературних джерел та електронних видань;
 - онлайн тестування по кожній темі навчальної дисципліни;
 - підготовка тематичних доповідей і презентацій, в тому числі на засіданні гуртка з криміналістики;
 - узагальнення слідчої, судової та експертної практики;
 - підготовка та опублікування тез наукових доповідей;
 - підготовка та опублікування наукових статей;
 - створення портфолію письмових робіт;
 - розробка кейсів та вирішення заданих в них проблем;
 - створення колекцій документів, матеріалів практики тощо;
 - виконання практичних завдань;
 - участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.
- Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у

Навчально-методичному посібнику з навчальної дисципліни «Історія судової експертизи в Україні» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>.

Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. Наказом МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.

Інструкція про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби

Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 19.08.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: затв. Наказом МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МІО України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби : затв. Наказом МВС України від 21.09.2020 № 675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0022-21#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів : затв. Наказом ЦУ СБ України від 24.12.2014 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-15#Text>.

Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.03.2015 № 301/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-15#Text> .

Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-%D0%BF#Text>.

Порядок ведення державного Реєстру атестованих судових експертів затв. Наказом МЮ України від 29.03.2012 № 492/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text>.

Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: затв. Наказом МЮ України від 02.10.2008 № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08/print1464905809202823#Text>.

Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України : затв. Наказом МЮ України від 30.12.2011 № 3660/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0002-12#Text>.

Порядок проведення рецензування висновків судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.02.2020 № 335/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>.

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Література

Основна література

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. : Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдєєва Г. К. та ін. ; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.

Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.

Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. – Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 108-144.

Консультації спеціаліста на стадії досудового розслідування: практичний посібник / С. О. Шевцов, О. А. Кожевніков. Харків, 2021. 37 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / авт.-уклад. : Л. М. Головченко, А. І. Лозовий та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / Укладачі: О.П. Угровецький, В.В. Аброськін, І.Р. Шинкаренко та ін. / Міністерство юстиції України; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса. Харків: ХНДІСЕ ; Промінь, 2019. 180 с.

Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика: монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

Технологія призначення судових експертиз: практичний poradник / С.І. Перлін, С.О. Шевцов, О.В. Кокорін. Харків, 2018. 103 с.

Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр. Харків: Право, 2020. 1280 с.

Шепітько В. Кримінальне право, криміналістика та судові науки: енциклопедія / Валерій Шепітько, Михайло Шепітько. Харків : Право, 2021. - 508 с.

Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади): монографія. Сімферополь: ООО «ДІАЙПГ», 2008. 196 с.

Яремчук В.О. Організація і тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій: монографія. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228с.

Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv: Apostille Publishing House L.L.C, 2021. 168p.

Textbook of criminalistics. Volume 1: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016.

The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovska, Artem Samodin, Tetiana Tsymbaliuk and other ; under the general editorship of Anna Myrovska. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

Додаткова література

Білецька Г.А. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г.А. Білецька. Харків, Право, 2018. 376 с.

Експертизи у судочинстві України : наук.-практ. посібник ; за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 502 с.

Збірник нормопроектної та науково-аналітичної діяльності фахівців Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України у 2020 р.: проекти нормативних актів, науково-правові висновки, пропозиції та зауваження до законодавства / упоряд.: В. С. Батиргарєєва, Д. П. Євтеєва, В. І. Борисов та ін.; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 584 с.

Зинин А. М., Воронцова В. В. Производство судебных портретных экспертиз в современных условиях. *Теория и практика судебной экспертизы*. 2019. Т. 14. № 4. С. 89-97.

Інформаційний збірник з питань правових та організаційних основ судово-експертної діяльності / І.С. Ястреб, А.І Чернявський., Р.М Хажинський. Одеса, 2015. 228 с.

Ковальов К. М., Попов В. Л. Дослідження документів, виготовлених за допомогою лазерних принтерів: метод. реком. Київ : ДНДЕКЦ, 2009. 18 с.

Косяков В.В., Кучерявенко О. Б. Використання комп'ютерної програми CARAT-3 при проведенні автотехнічних експертиз : методичні рекомендації Київ : ДНДЕКЦ МВС України, 2010. 41с.

Науково-технічні засоби в експертній практиці: концептуальні заходи : метод. посіб. / авт.-упоряд.: С. І. Перлін, С. О. Шевцов. Харків : ФОП Чальцев О. В., 2009. 152 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз : навчальний посібник для працівників правоохоронних органів. Харків : ХНДІСЕ : Промінь, 2018. 180 с.

Перлін С. І., Шевцов С. О., Іонова В. В. Генетичний фінгерпринтинг: вилучення та дослідження слідів біологічного походження: практичний poradnik. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 51 с.

Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

Судово-експертна діяльність: сучасний стан та перспективи розвитку: збірник матеріалів круглого столу. / редкол.: Кобилянський О. Л., Антонюк П. Є., Свобода Є. Ю.; Київ. ННПФЕКП НАВС. Київ : Навчальнонауковий інститут підготовки фахівців для експертно-криміналістичних підрозділів Національної академії внутрішніх справ, 2015. 444 с.

Сучасні можливості судових експертиз. Практикум з криміналістики : навч. посіб. ; за ред. В. Ю. Шепітька. Київ : Ін Юре, 2013. С. 92-107.

Тіщенко В. В., Ріпенко А. І., Самойленко О. А. Судові експертизи у кримінальному провадженні : навч. посіб. Одеса : Гельветика, 2021. 152 с.

Черезова І. О. Психологічна експертиза : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Бердянськ: БДПУ, 2018. 262 с.

Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія. Харків : В деле, 2015. 560 с.

Яремчук В.О. Деякі питання історії формування системи криміналістичних знань. *Проблеми законності*. 2021. Вип.155. С.160-161.

Яремчук В.О. Історичні аспекти систематизації криміналістичних знань у країнах світу. *Теорія і практика правознавства*: електр. наук. фахове видання. Том 2. № 20 (2021). С. 265-273.

Яремчук В. О. Участь спеціаліста у кримінальному провадженні: історія та сучасність. *Теорія і практика правознавства* : електрон. наук. фах. вид. Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. 2014. Том 2. Вип. 6. С. 1-11.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Електронний репозитарій ДВНЗ Ужгородського національного університету - <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://library.nlu.edu.ua/>

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса» - <https://www.hniise.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного Бюро Розслідувань. - <https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України
<https://mvs.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України
 - <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Реєстр атестованих судових експертів - <https://rase.minjust.gov.ua>

Реєстр методик проведення судових експертиз -
<https://rmpse.minjust.gov.ua>

Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
 МВС України – <https://ndekc.kh.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
 кафедри криміналістики. URL:
[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
 &id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151)

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при вирішенні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні й самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм

«Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки в навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції), а ноутбуки і планшети – для ведення конспектів лекцій і відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Історія судової експертизи в Україні» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: вирішення практичних та ситуаційних завдань, усне/письмове опитування, вирішення завдань під час роботи зі зразками та колекціями процесуальних документів (постановами, експертними висновками), відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться у формі виконання лабораторних робіт. Впродовж навчання студенти виконують *2 лабораторні роботи*. Представляють портфолію лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20

балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34